

Bevarandeplan för Natura 2000-området *SE0530157 Kabbo*

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t.ex. skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29 §§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget "Skyddad natur". Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på "kartverktyget skyddad natur". I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Therese Ericsson

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0530157 Kabbo

Kommun: Mellerud

Områdets totala areal: 8,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2018-09-04

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2018-12-20

Markägarförhållanden:

Privata markägare.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2001-06-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

7140 - Öppna mossar och kärr

7210 - Agkärr

9010 - Taiga

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Kabbo är det prioriterade bevarandevärdet att bevara områdets agkärr. För att bevara agkärren behöver områdets tjärnar och närmast angränsande mark kring tjärnarna bevaras. Kring tjärnarna finns utöver agkärr fläckvis naturtyperna öppna mossar och kärr och taiga. Detta innebär indirekt att även dessa naturtyper blir prioriterade i området. Vid eventuell konflikt mellan utbredningen av myrnaturtyperna är agkärr mest prioriterat.

Motivering: Inom Kabbo Natura 2000-område finns några av Västra Götalands förhållandevis få lokaler med agkärr. Agkärr är en prioriterad naturtyp inom Natura 2000-nätverket. Naturtypen

förekommer allmänt på Öland och Gotland, men förekommer sällsynt i södra och mellersta delen av landet. Dessa kärr är sannolikt en relict från en varmare tidsperiod och bedöms generellt som skyddsvärda. Bevarandet av områdets tjärnar och närmast angränsande myr- och skogsmark döms vara en förutsättning för bevarandet av agen i området.

Prioriterade åtgärder: Att röja bort täta vassbestånd samt sly och buskar som riskerar att tränga undan agen i agkärren. Generellt är det viktigt att förhindra att områdets hydrologi och hydrokemi påverkas negativt. En viktig del i detta är väl planerad hänsyn i skogsbruket i kärrens tillrinningsområden samt att underhåll av angränsande kraftledning sker med försiktighet så att risk för negativ påverkan minimeras.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Kabbo ligger cirka 2 km väster om Dals-Rostock i Melleruds kommun. Området består av tre delområden, vilka inkluderar tre näraliggande tjärnar (Långtjärnen, Grästjärnen och Dammtjärnen). Tjárnarna, vilka är klarvattensjöar, hänger samman och ingår i samma vattensystem. Långtjärnen avvattnas i norr till Dammtjärnen, vilken i sin tur avvattnas i sydväst till Grästjärnen, vilken i sin tur avvattnas via Kvarnbäcken i sydväst. Tjárnarna omges av våtmark och till största del brukad barrskog. Grästjärnen omges till cirka två tredjedelar av kärr och gungflyn och ansluter till den större Kabbomossen. Dammtjärnen omges av kärr och gyngflyn främst i norr och sydväst och Långtjärnen har mindre andel kärr och gungflyn i norra och södra delen av tjárnarna. Ett fint parti med gammal naturskogsartad hållmarks tallskog (taiga) förekommer mellan Grästjärnen och Långtjärnen.

Kabbo ligger i en trakt med mycket speciell geologi och terrängförhållanden. Detta speglas i en varierad flora, med förekomst av flera ovanliga arter och mer krävande arter. Vid områdets tre tjärnar finns den förhållandevis ovanliga arten ag (*Cladium mariscus*), även kallad gotlandsag. Ag är noterad vid Grästjärnens sydvästra vik år 1972 och 2007, eventuellt kan arten ha funnits vid flera platser kring tjárnarna vid dessa tidpunkter eller tidigare. År 2018 besökte Länsstyrelsen området för att kartera förekomsten av ag och eventuellt andra naturtyper kring tjárnarna. Det konstaterades att ag endast växte vid Grästjärnens sydvästra vik samt att större delen av de öppna myrarna kring tjárnarna bestod av naturtypen öppna mossar och kärr. Därtill dokumenterades förekomst av naturskogsartad skog (taiga) på åsen mellan Grästjärnen och Långtjärnen samt mindre partier med utvecklingsmark till skogbevuxen myr intill tjárnarna.

Vad gäller mänsklig påverkan omges tjárnarna till stor del av brukad skog. Väster om Grästjärnen löper en större kraftledning. Bebyggelse och vägar saknas i anslutning till tjárnarna.

Övrigt: Kabbomossen som gränsar till Grästjärnet är klassat till "högt naturvärde" i länets våtmarksinventering och området ligger inom ett större område av riksintresse för naturvården.

Vad kan påverka negativt

Risken för negativ påverkan på naturtyperna i Natura 2000-området Kabbo bedöms vara lågmåttlig, det finns dock en rad faktorer som kan orsaka negativ påverkan. Då agbestånden i området är förhållandevis små och isolerade är bestånden extra känsliga för negativ påverkan.

Följande faktorer kan ha en negativ påverkan på naturtyperna:

- Förändringar i hydrologi och hydrokemi är generellt ett av de största hoten mot agkärren och andra kärr- och våtmarker, samt flera andra naturtyper. Alla former av dikning och andra markavvattnande åtgärder/verksamheter som t.ex. djupa körskador, i och utanför området kan utgöra en risk för områdets agkärren. Ökad avvattning, men även onaturligt höga vattenstånd kan påverka agkärren negativt, dels genom igenväxning och dels genom överdämning. Välbevarad grundvattenstatus och naturliga flöden i anslutande vattendrag är en viktig förutsättning för att

naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

-Kalkning av sjöar och våtmarker, exempelvis i syfte att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och nedströms liggande vattensystem riskerar att påverka våtmarkernas karaktäristiska arter, såväl växter som djur.

- Utebliven hävd och uteblivna naturliga störningar. Många agkärar, liksom andra öppna våtmarker, har tidigare hävdats genom slåtter. Utebliven hävd kan leda till igenväxning med buskar, sly och vass. Huruvida kärrpartierna vid områdets tjärnar har hävdats är dock oklart. Uteblivna naturliga störningar som t.ex. variationer i vattenståndet kan också orsaka negativ påverkan på kärrens vegetation.

- Många åtgärder som vanligtvis är kopplade till produktionsinriktat skogsbruk kan påverka negativt om de utförs i eller i anslutning till området. Exempel på sådana åtgärder är slutavverkning, gallring, röjning, transporter med tunga fordon, markberedning, dikning och plantering. Avverkning kan leda till ökad avrinning och näringstillförsel i nedströms liggande mark, vilket kan orsaka igenväxning av kärren och dess omgivning. Vid röjning är det viktigt att röjt material inte lämnas kvar intill kärren då de kan orsaka röjgödslingseffekt. Avverkning eller andra skogsbruksåtgärder är inte förenligt med bevarandet av taiga och skogbevuxen myr.

- Markexploatering och annan förändring av markanvändningen i eller i angränsande områden kan påverka områdets naturvärden negativt. Exempel på detta är uppförande av väg eller byggnad, grävning, upplag och deponier (t.ex. jord och hyggesrester som inte är tillfälliga), dikning, schaktning, skogsplantering och täktverksamhet (framför allt torvbrytning). Naturtyperna kan dels skadas direkt av exploateringen men även indirekt under anläggnings- eller underhållsarbete.

- Tillförsel av kväve kan leda till negativa förändringar av vegetationen. Kväveberikning av marken sker genom exempelvis gödning av skogsmark. Även indirekt näringstillförsel till marken som t.ex. kvävednedfall kan påverka många arter negativt, i synnerhet lavar och mossor. Ökad våtdeposition av kväve orsakar förändringar i vegetationssammansättning då andelen gräs, buskar och träd ökar. Även spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen utanför området genom exempelvis luftburen deposition eller transport med tillrinnande vatten, kan vara skadligt för den naturliga artsammansättningen. Surt nedfall utgör även ett hot mot områdets naturtyper.

- Försurning kan medföra en negativ påverkan på agkärren och andra växter i dess livsmiljö. Agkärren förekommer där det finns kalkrika förhållanden och därmed en mer basisk livsmiljö.

- Fragmentering och isolering: Agkärar är ovanliga på fastlandet (förekommer främst på Öland och Gotland) och därför kan fragmentering, det vill säga isolering av olika delområden med agkärar, samt alltför små populationer av ag vara ett hot och leda till lokalt utdöende av arten. Hotet består dels i att spridning av ag försvåras samt att risken för skador är högre och möjligheten till återhämtning från skador på bestånden minskar i små jämfört med stora bestånd.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler

-Det krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Detta gäller även verksamheter/åtgärder som utförs utanför området. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

-Förbud mot markavvattning gäller i hela länet.

-Tjárnarna i området omfattas av strandskydd (100 m). Förbuden i strandskyddsbestämmelserna gäller inte byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som behövs för jordbruket, fisket, skogsbruket och måste finnas eller byggas inom strandskyddsområdet för att fylla sin funktion. Byggnaderna får inte vara till för bostadsändamål.

- Natura 2000-området ligger inom riksintressen för naturvården, NRO 14039 Kroppefjäll med Teåkersälven och stora Halaängen.

Skydd

Naturtyperna i Kabbos Natura 2000-område omfattas inte av formellt områdesskydd, men bedöms i dagsläget (2018) inte heller vara i behov av formellt områdesskydd, det vill säga bildande av biotopskydd eller naturreservat. Skogsbrukets hänsynsregler, strandskyddsreglerna och andra gällande regler bedöms vara ett tillräckligt skydd som hotbilden ser ut i området idag. Bevarandet av taigan som ligger intill Grästjärnen och Långtjärnen bör kunna rymmas inom skogsbrukets hänsynsregler. Om så inte är fallet har markägaren rätt till ersättning för skyddet som naturtyperna i området kräver. I samband med detta aktualiseras frågan om upprättande av biotopskydd, naturreservat eller naturvårdsavtal. Om hotbilden mot områdets naturtyper ändras kan upprättande av områdesskydd aktualiseras av Länsstyrelsen eller Skogsstyrelsen.

Skötsel/åtgärder:

- Rójning av igenväxningsvegetation. Vid risk för igenväxning och undanträngning av agbestånden bör agkärren röjas. Täta vassbestånd, sly och buskar som riskerar att konkurrera ut agen bör röjas bort. Bortröjd vegetation ska forslas bort från området, alternativt läggs i högar på fastmarken, på en lägre nivå än kärren, så att kväve från den slagna vegetationen inte läcker ut i kärren.
- Eventuella diken med negativ effekt på myrarna bör åtgärdas, exempelvis genom igenläggning.
- Underhåll av kraftledningen som gränsar till området bör ske på sådant sätt att risk för negativ påverkan minimeras. Eventuell undanröjd vegetation i kraftledningsgatan får inte lämnas på sådant sätt att det kan leda till näringsläckage till agkärren. Eventuell körning med tunga maskiner bör ske på sådant sätt så att markskador och där med risk för hydrologisk påverkan undviks.
- Hänsyn i skogsbruket i tjärnarnas tillrinningsområde är viktigt för att minimera påverkan i form av ökad tillrinning och näringsläckage. Ökad tillrinning och näringstillförsel kan ge ändrade hydrologiska förhållanden samt leda till igenväxning av agkärren och de andra öppna myrarna. Vid skogsbruk bör en skyddszon lämnas ner mot tjärnarna för att minska risken för läckage av näringsämnen, försurande ämnen samt kvicksilver och andra miljögifter. Markens egenskaper och terrängförhållandena är avgörande för hur bred skyddszonen behöver vara, som regel kan nämnas en trädlängd. Den skogbevuxna myren och taigan som gränsar till tjärnarna bör lämnas orörd, dels för att naturtyperna själva inte ska skadas men även för att angränsande tjärn och myr inte ska riskeras att påverkas negativt.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,2 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Vid kartläggning av ag i området 2018 framgick att stor del av myrmarken som omger tjärnen består av naturtypen öppna mossar och kärr, undertyp kärr och gungfly. Länsstyrelsen föreslår att naturtypen läggs till när möjlighet till uppdatering av länets Natura 2000-områden ges.

Områdets kärr och gungflyn består av myrvegetationen av fattig typ. Bottenskiktet består av vitmossor som tex sotvitmossa, praktvitmossa, flytvitmossa, rufsvitmossa och rostvitmossa. I fältskiktet noteras exempelvis flaskstarr, taggstarr, rosling, tranbär, klockljung och myrlilja. I vissa delar finns enstaka träd av främst tall och björk. Torrakor finns i vissa delar, främst norr om Grästjärnen. Vassbestånd förekommer i stora glesa bestånd söder om Grästjärnen, samt i mindre omfattning i övriga öppna myrar. Förekomst av stora vassbestånden kan vara ett tecken på näringsläckage från skogsbruk i angränsande skogsmark. Inga diken eller andra ingrepp är kända i områdets öppna myrmark.

Naturtypen öppna mossar och kärr är generellt en mycket varierad naturtyp och omfattar fattiga till intermediära, öppna eller glest trädbevuxna myrar (< 30 % krontäckning). Hit hör plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana och sluttande kärr samt torvbildande mader (sumpkärr). Gungflyn, mjukmattor med mossrik vegetation som flyter på vatten eller lös gyttja ingår även. Naturtypen indelas i två undertyper; svagt välvda mossar samt kärr och gungflyn. Naturlig hydrologi och hydrokemi är viktigt för naturtypen, mindre äldre ingrepp som orsakat lokal störning kan ibland förekomma. Vegetationen ska spegla vad som är normalt för en hydrologiskt intakt myr. Vanligtvis utvecklas myrarna genom naturlig succession, men vissa kan vara präglade av långvarig hävd och bör om möjligt fortsätta slåttas eller betas. Naturtypen är den vanligaste våtmarkstypen i Sverige.

Exempel på typiska arter för naturtypen är nålstarr, vitstarr, Jungfru Marie nycklar, sileshårsarterna, kärrull, vattenklöver, myrlilja, vitag, tuvsäv, björnvitmossa, sotvitmossa, drågvitmossa m.fl.

Naturtypen är känslig för förändrad hydrologi och förändrad hydrokemi, ökad näringstillförsel, igenväxning och störning av myrens torvbildning samt fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter. Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Bevarandemål

Arealen av Öppna mossar och kärr (7140) ska sammantaget vara cirka 1,2 hektar. Naturtypen ska bestå av fattigkärr och gungflyn kring områdets tjärnar. Bottenskiktet ska domineras av vitmossor av fattig typ, exempelvis sotvitmossa, praktvitmossa, flytvitmossa och rufsvitmossa. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska finnas och förnygra sig. Myrarnas hydrologi ska vara ostörd. Avvattnande eller tillrinnande diken eller markskador som medför negativ påverkan ska inte finnas. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Hydrokemin ska vara näringsfattig utan betydande mänsklig påverkan.

Kärren ska vara öppna (< 30 % täckningsgrad), enstaka träd och buskar alternativt ett mycket glest trädskikt eller mindre grupper av träd och buskar kan förekomma i vissa delar. Enstaka gamla träd, främst tallar, och torrakor ska förekomma. Det ska saknas igenväxning av tät vass, buskar eller träd till följd av mänskliga ingrepp, alternativt förekomma i mycket begränsad utsträckning. Övergången från öppna kärr till skogbevuxen myr och angränsande skogsmark kan vara flytande. Arter som är främmande för naturtypen ska inte förekomma. Typiska arter av mossor och kärlväxter ska förekomma tämligen allmänt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara gynnsamt. Inga diken eller andra ingrepp har påträffats. Eventuellt kan utbredningen av vass som finns i vissa delar bero på näringsläckage från skogsbruk i omgivande mark. Vassens täthet och utbredning bör hållas under uppsikt. Det är viktigt med skyddzoner mot myren vid avverkning av skog intill myren.

7210 - Agkärr

Areal: 8,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,07 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Agförekomsten i området är känd sedan länge. I Artportalen finns fynduppgifter från Grästjärnets sydvästra vik från början av 1970-talet. Vid inventering av trollsländor i området 2007 konstaterades att ag fortfarande fanns kvar på samma plats. Eventuellt kan ag ha förekommit även vid de andra tjärnarna då de ligger nära varandra, bitvis bedöms ha lämpliga livsmiljöer samt ingår i samma vattensystem.

År 2018 gjorde Länsstyrelsen en kompletterande inventering av området, och även då påträffades ag vid Grästjärnets sydvästra vik. Agbeståndet bestod dels av en remsa med ag längs vattenlinjen samt små öar något innanför i det blöta kärret. Förekomsten av agens utbredning var svår att uppskatta då kärret närmast agen var för blött för att gå på. Både i agbestånden och den öppna myren som gränsar till agen finns stora bestånd med gles vass. Inga agbestånd konstaterades runt resten av tjärnarna.

Den nuvarande inrapporterade arealen för agkärr motsvarar arealen av hela området, vilket är kraftigt överskattat. Nuvarande avgränsat område i naturtypskartan (bilaga 2) visar var agen förekommer. Ag täcker dock inte hela den avgränsade ytan, fattigkärr och öppna vattenytor finns också inom avgränsningen. Arealen agkärr behöver justeras när Länsstyrelsen ges nästa tillfälle att uppdatera Natura 2000-områdena.

Naturtypen agkärr beskrivs generellt som kalkrika kärr, sjöpartier eller annan fuktig mark med förekomst av ag. Naturtypen finns främst i strandzonen vid kalkrika vatten, på våta ängar som brukas extensivt och i kärrpartier med viss källpåverkan. Naturtypen kan bestå av enartssamhällen av ag eller som artrika, hävdade ytor där ag förekommer tillsammans med starr- och orkidearter. Trädäckningen kan variera från helt öppet till slutet. Naturtypen får inte vara starkt påverkad av mänskliga ingrepp. Mindre ingrepp som orsakat lokala störningar kan dock förekomma. Slätter och beteshävd kan förekomma. Agkärr förekommer främst på Öland och Gotland, men enstaka förekomster finns i södra och mellersta Sverige. Agkärren är sannolikt en relik från en varmare tidsperiod och bedöms generellt som skyddsvärda. Förutom karaktärsarten ag, är arterna jungfru marie nycklar, tätört och axag typiska arter för naturtypen.

Naturtypen är känslig för förändringar i hydrologin och förändringar i vattenkvalitet, exempelvis p.g.a. försurning, övergödning och utsläpp. Agkärren är också känsliga för igenväxning med arter som tränger undan agen, exempelvis vass, samt känsliga för fragmentering och minskade populationer av ag och andra karaktäristiska och typiska arter. Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Bevarandemål

Arealen av agkärr (7210) ska vara minst 0,07 hektar, men gärna öka. Kärrrens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller markskador som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Kärrren ska vara naturligt näringsfattiga, påverkade av kalk och baskatjoner och sakna eutrofiering. Kärrren ska vara öppna, enstaka träd och buskar kan eventuellt förekomma. Täta bestånd av vass och vedartad igenväxningsvegetation som riskerar att konkurrera ut agen ska inte förekomma. Ag ska förekomma allmänt till rikligt i kärren.

Bevarandetillstånd

Agbeståndet i området är förhållandevis litet och sårbart. Hur stor agförekomsten i området har varit tidigare i området är oklart. På grund av sin ringa storlek och isolering bedöms agkärrets bevarandetillstånd inte vara gynnsamt. Önskvärt vore om agen spred sig i området.

Vid fältbesök 2018 noterades förhållandevis mycket vass i anslutning till agen. Eventuellt skulle vassen närmas agen kunna röjas bort. Kärret är dock mycket blött och det är svårt att ta sig fram. Risken för uppslag av sly eller tall- och granplantor bedöms vara låg, men om etablering sker bör de röjas bort. All röjd vegetation ska då transporteras bort så att ingen röjgödslingseffekt uppstår.

9010 - Taiga

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,6 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Vid kartläggning av ag i området 2018 dokumenterades taiga på åsen mellan Grästjärnen och Långtjärnen. Länsstyrelsen föreslår att naturtypen läggs till när möjlighet till uppdatering av länets Natura 2000-områden ges.

Taigan i området består av flerskiktad gammal hällmarkstallskog med inslag av gran och björk. I beståndet finns gamla träd, främst i form av gamla tallar. Här finns även död ved i olika former, både som torrakor och lågor. Förekomsten av död ved är dock sparsam. Fält och bottenskiktet är magert med arter som renlavar, fönsterlav, lingon och ljunng. Någon närmare inventering av typiska arter har inte genomförts. Beståndet ger ett orört intryck, spår av avverkningsstubbar saknas, men visst skogsbruk kan dock ha bedrivits i liten skala. Endast en bård, ca 35 meter, kring Grästjärnens västra samt långtjärnens östra sida ingår i Natura 2000-området.

Naturtypen taiga förekommer generellt på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark i boreal-boreonemoral zon. Trädskiktet är normalt mellan 30-100% och består av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg. Inslag av andra trädslag kan finnas liksom även brandfält och stormfällningar. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog och den ska befinna sig i ett sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Taigabestånd kan ha en viss mänsklig påverkan genom exempelvis plockhuggning, men de har aldrig omfattats av större kalavverkningar. De hyser ofta en rad hotade arter bland mossor, lavar, svampar och evertebrater (främst skalbaggar).

Exempel på typiska arter för naturtypen är linnea, mattlumner, plattlumner, knärot, ögonpyrola, grönpyrola, tallört, vedrappmossa, blårnossa, platt fjädermossa, skogshakmossa, gamav, kattfotslav, läderlappslav, sotlav, skinnlav, lunglav, kandelabersvamp, koralltaggsvamp, ullticka, tallticka, rynkskinn m.fl.

Naturtypen är känslig för faktorer som stör den skogliga kontinuiteten och den naturliga dynamiken. Den är också känslig för förändringar i hydrologin, fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter. Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Bevarandemål

Arealen Taiga (9010) ska vara minst 1,6 hektar. Skogen ska formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, t.ex. åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. svamp- och insektsangrepp, stormfällning eller brand ska påverka skogens dynamik och struktur. Till följd av naturliga störningar kan eventuellt yngre successionsstadier förekomma under perioder.

Skogen ska bestå av hällmarkstallskog med inslag av andra inhemska träd som exempelvis gran och björk. Hydrologi och markens näringsstatus ska vara ostörd och naturlig. Skogen ska sakna eller endast ha en liten mänsklig påverkan. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd (allmänt-rikligt); död ved i olika former, såväl liggande som stående och i olika nedbrytningsstadier (måttlig). För landet och naturtypen främmande och/eller invasiva trädarter ska inte finnas i området, exempelvis contorta tall och ädelgran. Typiska arter av kärleväxter, mossor, lavar och svampar ska

förekomma tämligen allmänt.

Bevarandetillstånd

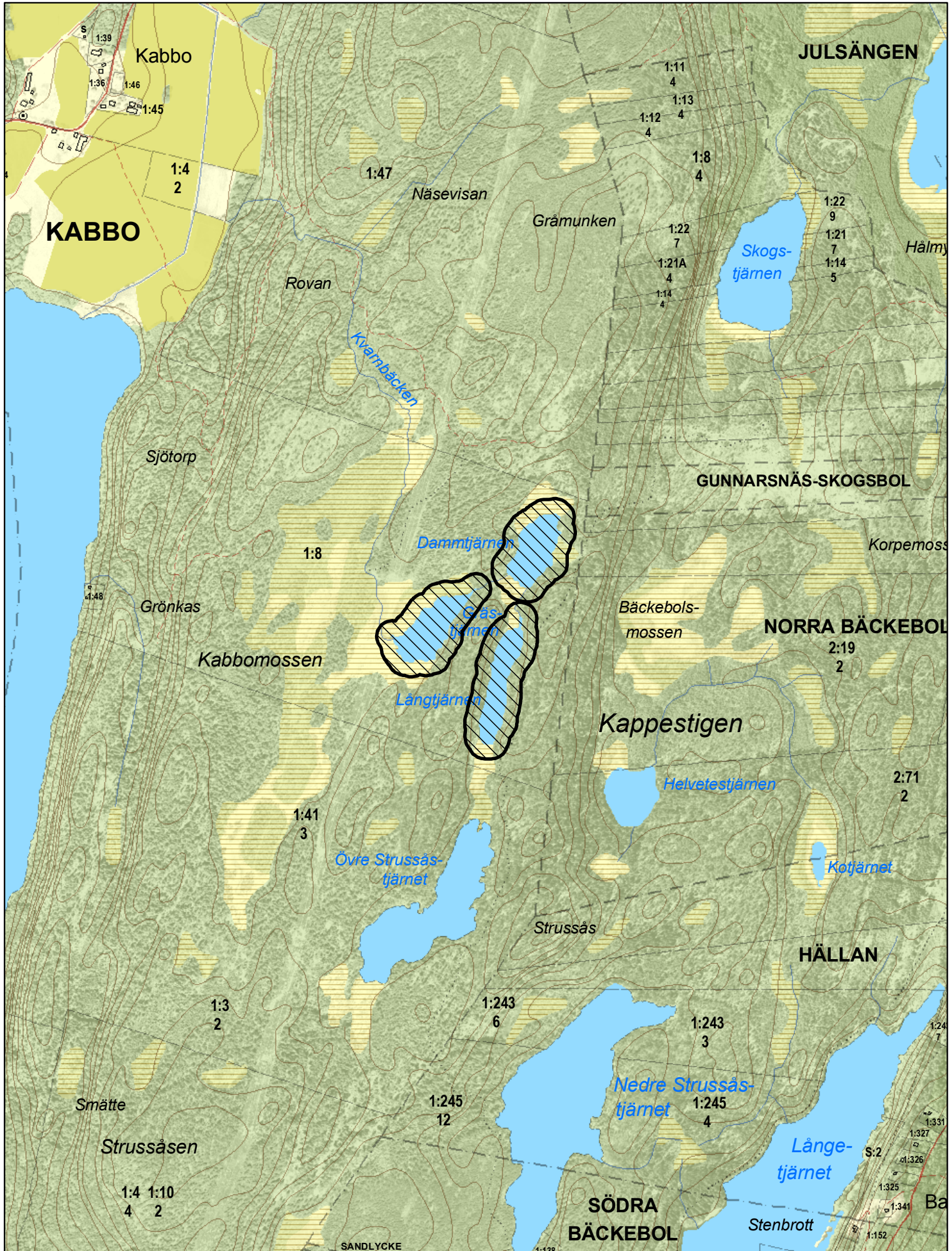
Förekomsten av taiga i området är liten, men bedöms ha en viktig funktion som skyddszon för att bevara områdets tjärnar och angränsande myrar. Skogen kan även ses som en spridningskorridor för arter beroende av gammal barrdominerad skog. Bevarandetillståndet bedöms dock inte vara gynnsamt då förekomsten av död ved och inslag av riktigt gamla träd skulle kunna vara något högre. På sikt bedöms dock taigan nå gynnsamt tillstånd. Förutsatt att den inte påverkas av skogsbruk eller andra verksamheter.

Dokumentation

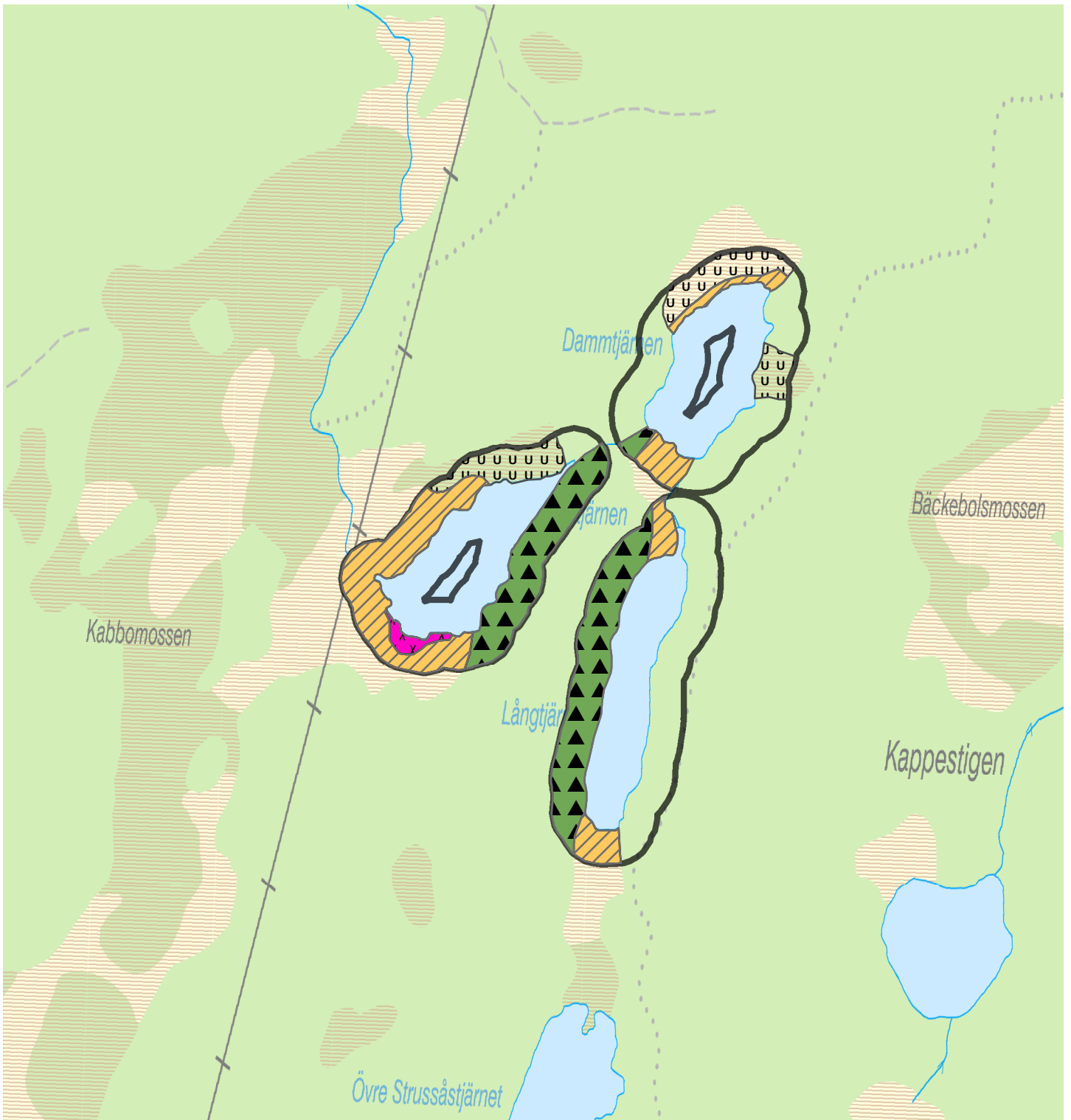
- ArtDatabanken SLU. Artportalen. www.artportalen.se. 2018-01-31.
- Länsstyrelsen Västra Götalands län. 2000. Värdebeskrivning riksintresse för naturvård Västra Götalands län - NRO 14039 Kroppefjäll med Teåkersälven och stora Halaängen. Beslutat 2000-02-07, uppdaterat 2008-01-06.
- Länsstyrelsen Västra Götalands län. 2007. Basinventering av trollsländor - arbetsmaterial.
- Länsstyrelsen i Älvsborgs län. Våtmarker i Dals Eds, Bengtsfors, Färgelanda, Melleruds, Vänersborgs och Åmåls kommuner 1983-1986.
- Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Natura-2000/. 2018-01.
- Skogsstyrelsen. www.skogsstyrelsen.se/skogens-parlor. Uttag 2018-01-31.

Bilagor

1. Natura 2000-områdets avgränsning
2. Naturtypskarta

0 125 250 500 Meters

Natura 2000-naturtypskarta, Kabbo SE0530157 Melleruds kommun

- Natura 2000
Habitatdirektivet
- 7140 - Öppna mossar och
kärr
- 7210 - Agkärr
- 9010 - Taiga
- utvecklingsmark

Utvecklingsmarken i området består av myrar som på sikt kan utvecklas till skogbevuxen myr.

Skala (i A4): 1:5 000

